

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 21.3.2005 62. vuosikerta Numero 1 Sivu 12

Porkkanalajikkeita vertaillaan tiloilla

Terhi Suojala-Ahlfors, MTT

Porkkana on Suomen eniten viljelty avomaanvihannes. Lajikkeita on tarjolla runsaasti, joten uuden vihanneslajiketutkimuksen alkaessa porkkana oli itseoikeutettu koekasvi. Erityisesti varastointiin soveltuvia lajikkeita etsittiin tilakokeissa kesällä 2004.

MTT:ssä alkoi vuonna 2004 kolmivuotinen vihannesten lajiketutkimushanke, jossa tehdään yhteistyötä muiden lajikekokeita tekevien hankkeiden ja oppilaitosten kanssa. Suurin osa kokeista tehdään tilakokeina. Koekasveiksi valittiin ensimmäisenä vuonna varastoitava porkkana, jäävuorisalaatti ja parsakaali.

Porkkanakokeet toteutettiin tilakokeina Känkäsen tilalla Forssassa ja Lassilan tilalla Laitilassa. Kolmantena koepaikkana oli Uudenmaan maaseutuopisto Hyvinkäällä, jossa koe kuitenkin epäonnistui kesän runsaiden sateiden ja tulvan takia. Porkkanakokeiden rahoitukseen osallistuivat maa- ja metsätalousministeriön ja MTT:n ohella siemenliikkeet, jotka myös ehdottivat lajikkeita kokeisiin.

Tavoitteena oli löytää hyvin varastointia kestäviä ja laadukasta satoa tuottavia lajikkeita. Kokeessa oli mukana yhdeksän lajiketta, joista verranteena käytettiin tuttua Maestro-lajiketta. Muut kokeen lajikkeet olivat Suomessa uusia. Laitilan kokeessa oli lisäksi kolme muuta lajiketta (Nerac, Nigel, Panther), jotka olivat paikallisen yhteistyöhankkeen (Puutarhatalouden osaamiskeskittymä II) koesuunnitelmissa mukana.

Haastavat olosuhteet kasvulle

Kesä 2004 jäi mieleen sateisena ja viileänä, mikä vaikutti myös kokeiden onnistumiseen. Alkukesän viileys ja yöpakkaset hidastivat alkukehitystä. Monin paikoin jouduttiin pakkasen vioittamia porkkanapeltoja kylvämään uudelleen, mutta koelohkot säilyivät. Erityisesti Laitilassa kasvusto jäi kuitenkin epätasaiseksi hitaan taimettumisen ja pakkasvaurioiden tähden.

Keski- ja loppukesän harmina olivat suuret sateet, jotka pakottivat suhteellisen varhaiseen sadonkorjuuseen, jotta sato saatiin varmasti talteen pehmenneiltä pelloilta. Näin ollen satotaso ei ollut kovin korkea, mutta lajikkeita päästiin kuitenkin vertaamaan melko luotettavasti.

Kasvupaikka vaikutti lajikkeiden satoisuuteen

Satoisimman lajikkeen kunniamaininta annettiin molemmilla koepaikoilla eri lajikkeille. Laitilan kokeessa paras, verrannelajike Maestroa suurempi, kokonaissato saatiin Siroco-lajikkeesta ja heikoin sato lajikkeista Soprano ja Nigel. Kun kokonaissadosta vähennettiin haljenneet, haaraiset tai muuten kauppakelvottomat porkkanat, suurin kauppakelpoinen sato saatiin Siroco- ja Panther-lajikkeista.

Sen sijaan Forssan kokeessa suurin kokonais- ja kauppakelpoinen sato saatiin lajikkeesta Ceres. Huomattavasti muita pienempi sato oli lajikkeessa Dordogne, jonka kasvusto oli myös muita harvempi.

Molemmissa kokeissa haljenneita porkkanoita oli eniten Maestro- ja Soprano-lajikkeissa. Muuten sadon lajittelussa eri laatuluokkiin ei voinut havaita selviä lajike-eroja, vaikka vaihtelua esiintyikin.

Satonäytteistä mitattiin kuiva-ainepitoisuus ja liukoisen kuiva-aineen pitoisuus (Brix-%), joka kuvaa muun muassa liukoisten sokereiden määrää. Kovin suuria eroja lajikkeiden välillä ei havaittu. Laitilan kokeessa kuiva-ainepitoisuus oli suurin lajikkeissa Soprano, Natalja, Negovia, Nelix ja Nerac ja pienin Siroco-lajikkeessa. Forssan kokeessa eniten kuiva-ainetta oli Natalja- ja Negovia-lajikkeissa. Liukoisen kuiva-aineen määrä oli suurin Soprano- ja Natalja-lajikkeissa Laitilan kokeessa, sen sijaan Forssan kokeessa määrässä ei havaittu eroja lajikkeiden välillä.

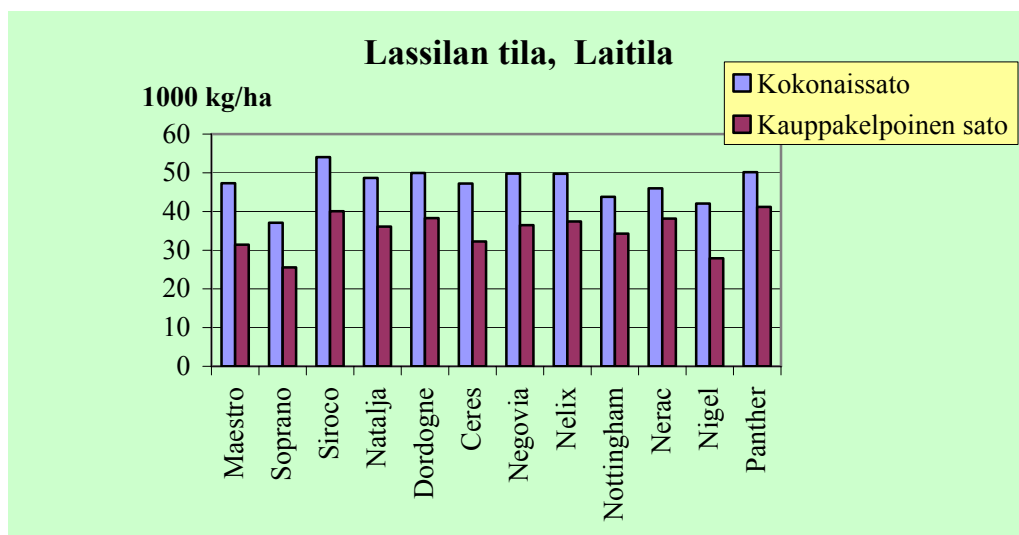
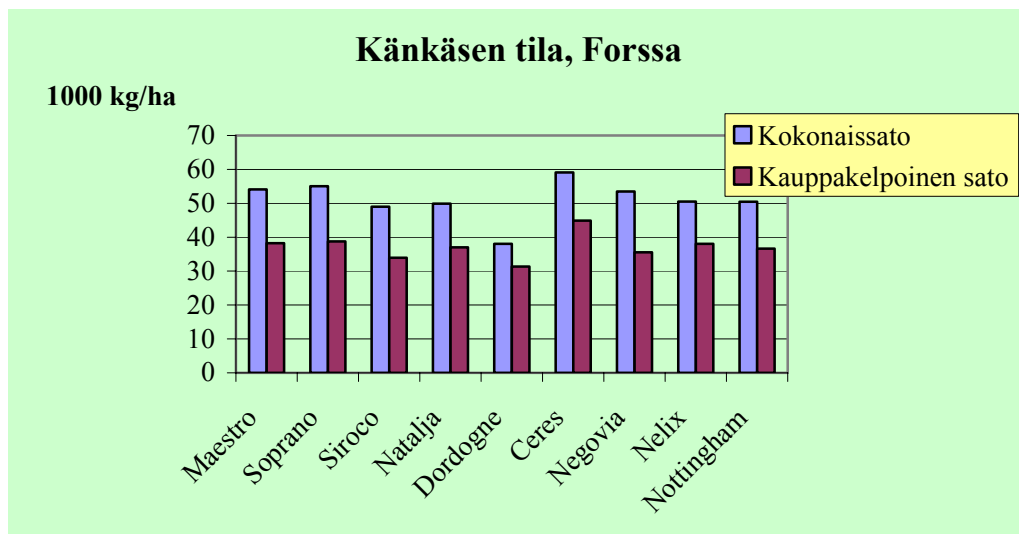
Natalja-lajikkeen juuret olivat molemmissa kokeissa lyhyimpiä. Laitilan kokeessa Soprano-lajikkeen juuret olivat pinnaltaan vähiten sileitä, ja ne arvioitiin yleisvaikutelmaltaan kaikkein heikoimmiksi. Yleisvaikutelmaltaan eli sopivuudeltaan pussiporkkanoiksi ja ulkonäön miellyttävyydeltään parhaiksi arvioitiin Siroco, Natalja, Dordogne, Nelix, Nerac ja Panther. Porkkanan sisäosan väri oli silmävaraisesti arvioiden voimakkain lajikkeissa Siroco, Negovia ja Nelix. Forssan kokeessa yleisvaikutelmaltaan parhaita olivat Maestro, Dordogne, Negovia ja Nottingham, vaikkakin Maestro oli sisäosan väritykseltään muita heikompi.

Varastointikokeet käynnissä

Sadon säilyvyys on porkkanan tärkeimpiä ominaisuuksia. Niinpä eri lajikkeista otettiin näytteet varastointikokeeseen MTT:n koevarastoon Piikkiöön. Lisäksi lajikenäytteet ovat viljelijöiden omissa varastoissa, ja niiden säilyvyys ja myyntikelpoisen sadon osuus arvioidaan myöhemmin kevättalvella normaalilla pesu-pakkauslinjalla. Samoin arvioidaan lajikkeiden aistittavaa laatua varastoinnin jälkeen.

Lisätietoja: terhi.suojala@mtt.fi
puh. (02) 477 2207

Porkkanan kokonais- ja kauppakelpoinen sato lajikekokeissa 2004.

Terhi Suojala.Ahlfors

Porkkanan lajikekokeissa pyrittiin löytämään hyvin varastointia kestäviä ja laadukasta satoa tuottavia lajikkeita. Dordogne-lajike oli yksi kokeissa mukana olleista uusista lajikkeista.